

Vliv pohlaví na schopnost udržet tajemství a na míru pomstychtivosti

Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=232>

➤ Teorie

Pomstychtivost

Každý z nás zaujme nějaký postoj k tomu, když nám druhý člověk udělá něco špatného. Kolnai je toho názoru, že je nejlepší zaujmout tzv. retributivní postoj. Dle autora se jedná o druh postoje, který oproti pomstě netrestá. Každý z nás však v těchto situacích reaguje odlišně a ne všichni jsme schopni retributivní postoj zaujmout. Někteří lidé raději volí cestu pomsty (Štěpánek, 2013). Janošová & Philippová (2009) prováděly výzkum, kde zkoumaly, jak se liší dívky a chlapci v míře hněvivosti. Výsledky ukázaly na signifikantní rozdíly. Nejvíce konstruktivní vstřícnosti vykazovaly dívky ve vztahu k dívkám a naopak nejméně pochopení při zvládání vzteku vykazovaly chlapecké vztahy. Většinou se však chlapci i dívky snažili spory řešit vstřícností než pomstou.

Tajemství

Tajemství je záměrné skrývání informací minimálně před jednou osobou. Mít tajemství je běžná věc a většina z nás tají určité věci před ostatními. Zároveň tato schopnost skrývat informace před druhými má v některých případech pozitivní dopad na sociální interakce. Výzkum provedený Frijns, Finkenauer, Vermulst a spol. (2005) ukázal, že chlapci a dívky v adolescentním věku se nelišili v míře tajemství, které měli před svými rodiči. V počtu tajemství u adolescentů spíše hrály roli jiné faktory, například horší psychický stav, nízké sebevědomí, deprese, nízká sebekontrola, problém s chováním a stres.

➤ Datový soubor a proměnné

Cílem této zprávy je zjistit, zdali se liší muži a ženy ve schopnosti udržet tajemství a v míře pomstychtivosti. Pro toto zkoumání jsem si vybrala data získané ze Škály schopnosti udržet tajemství (Čiháková a spol., 2017) a Dotazníku pomstychtivosti (Chamrád a spol., 2017), které byly vytvořeny v rámci předmětu psychometrika 1. Tyto data jsem poté dále upravila a z toho důvodu výsledky zprávy nemůžeme považovat za reálné. Datový soubor tvoří 92 záznamů, z toho je 71 mužů (0) a 20 žen (1). Za kategoriální nezávisle proměnnou považujeme pohlaví a závisle proměnnými jsou zde schopnost udržet tajemství a míra pomstychtivosti.

➤ Analýza dat

K analýze dat jsem využila software Statistica, do kterého jsem vložila data a ty následně analyzovala pomocí vícerozměrné analýzy rozptylu (MANOVA). Nejdříve jsem provedla Wilksův test, který ukázal, že Wilksova lambda je 0,945 a Éta kvadrát 0,055. P hodnota vyšla 0,085, což znamená, že výsledky nemůžeme považovat za statisticky významné. Podrobnější informace jsou prezentovány v tabulce 1.

Tabulka 1: výsledky MANOVA

Regresor	Wilksova λ	F statistika	p-hodnota	Éta-kvadrát
Pohlaví	0,945	2,541	0,085	0,055

MANOVA nám bohužel poskytne pouze velmi malé množství informací, a proto jsem se rozhodla pro detailnější výsledky využít Hotellingův test. Abychom mohli požit tento test, tak musíme pracovat pouze s jedním regresorem, který nabývá dvě úrovně, což naše nezávislá proměnná splňuje. Výsledky ukázaly Hotelling T^2 5,139, F 2,54 a p 0,085, což potvrdilo předchozí výsledky.

Tabulka 2: výsledky Hotellingova testu

Hotellingovo T^2	F statistika	p-hodnota
5,139	2,54	0,085

Dále nám test ukázal, jak se liší profil žen a profil mužů ve schopnosti udržet tajemství a v míře pomstychtivosti. Výsledky vypovídají, že muži mají nižší schopnost udržet tajemství než ženy, ale naopak v míře pomstychtivosti skórují výše.

Tabulka 3: rozdíly mezi profilem žen a mužů v míře pomstychtivosti a schopnosti udržet tajemství.

Proměnné	Průměr muži	Průměr ženy	Sm. Odch. muži	Sm. Odch. ženy	t-hodnota	p-hodnota
Schopnost udržet tajemství	50,634	56,5	15,527	12,181	-1,558	0,123
Pomstychtivost	25,014	22,35	5,681	4,416	1,936	0,056

Výsledky nám ukázaly, že pohlaví není statisticky významným prediktorem schopnosti udržet tajemství, což je v souladu s výzkumem prezentovaným na začátku této práce. Dále bylo zjištěno, že ani v míře pomstychtivosti není statisticky významný rozdíl mezi muži a ženami.

➤ **Seznam literatury**

1. Čiháková, N., Maňur D., Omastová, V., Taranzová, K. (2017). *Škála schopnosti udržet tajemství*. Projekt Psychometrie 1.
2. Frijns, T., Finkenauer, C., Vermulst, A.A. *et al.* (2005). Keeping Secrets From Parents: Longitudinal Associations of Secrecy in Adolescence. *Journal Youth Adolescence*, **34**, 137–148. <https://doi.org/10.1007/s10964-005-3212-z>
3. Chamrád, J., Toman, M., Tomáš D. (2017). *Dotazník pomstychtivosti*. Projekt Psychometrie 1.
4. Janošová, P., & Philippová, L. (2009). Zvládání vzteku u adolescentů v genderovém kontextu. *Heller, D., Charvát, M., & Sobotková, I. Psychologické dny: Já, my a oni. Praha: FF UK. <http://cmps.ecn.cz/pd/2008/pdf/janosova-philippova.pdf>*.
5. Štěpánek, M. (2013). *Je dobré bezpodmínečně odpouštět druhým?* [Bakalářská práce, Univerzita Pardubice].
https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/52551/%c5%a0t%c4%9bpc3%a1nekM_Jedobreb_ezpodminecne_KP_2013.pdf?sequence=3&isAllowed=y